

Dr Bogdan Szyszka
WSZiA w Zamościu

LISTY DO REDAKCJI „TEKI ZAMOJSKIEJ” (1937-1939)

W zasobach Archiwum Państwowego w Zamościu przechowywany jest niewielki zespół: Akta Komitetu Redakcyjnego „Teki Zamojskiej” w Zamościu 1937-1939¹, zawierający korespondencję przedstawicieli nauki i kultury oraz instytucji z redakcją „Teki Zamojskiej”. Składa się na nią 165 listów². Po II wojnie światowej znalazły się w Krakowie w posiadaniu Zofii Sochańskiej. Po jej śmierci przesłane zostały w 1983 r. przez brata Stefana Serafina³ na ręce Kazimierza Kowalczyka, który po konsultacji z dr Ryszardem Szczygłem postanowił je przekazać do ówczesnego WAP w Zamościu⁴. Znalazły się w nim dopiero po dwudziestu latach, zakupione przez Archiwum wraz całą spuścizną badawczą K. Kowalczyka.

Inicjatywę wznowienia „Teki Zamojskiej” jako kwartalnika regionalnego o profilu naukowo-humanistycznym, zgłosił dr Zygmunt Klukowski, prezes Koła Miłośników Książki⁵. W gronie entuzjastów tej idei znaleźli się ludzie aktywni

¹ Zespół (3 j.a.) wyodrębniony został z przejętej w 2003 r. spuścizny po Kazimierzu Kowalczyku (1938-2001) zamojskim historyku i regionaliście. Dokumenty te pochodzą od Zofii Sochańskiej (1898-1981), sekretarz i zastępcy red. naczelnego Komitetu Redakcyjnego „TZ”, z którą K. Kowalczyk utrzymywał ok. 1980 r. kontakty listowne. W materiałach tych oprócz korespondencji znajdują się także zeszyty z protokołami posiedzeń Komitetu Redakcyjnego oraz tzw. „Siódemki” a także niepublikowane artykuły. Zachował się także protokół (kopia odpisu maszynopisowego) z 29 I 1971 r. wcześniejszego przekazania innych archiwaliów Zofii Sochańskiej do Biblioteki Uniwersyteckiej KUL za pośrednictwem dra Bogdana Królikowskiego (aneks).

² Wykaz listów uporządkowanych wg autorów, a w obrębie autora chronologicznie, załączono do artykułu i zaniechano tym samym umieszczenia przypisów do cytowanych dalej listów.

³ Archiwum Państwowe w Zamościu, Spuścizna Kazimierza Kowalczyka historyka i regionalisty, Korespondencja, t. III – odpis listu do Stanisława Serafina z 18 XII 1983 r. z podziękowaniami za nadesłaną 3 XII paczkę.

⁴ APZ, Spuścizna..., Korespondencja, t. II – odpis listu do Jerzego Kowalczyka z 13 VI 1984 r. – *Przeprowadziłem stosowne badania w zbiorach rękopiśmiennych Biblioteki KUL. Nie ulega wątpliwości, że materiały w naszym posiadaniu są ciekawsze i pełniejsze. (...) po spotkaniu z dr Szczygłem postanowiliśmy je przekazać do WAP w Zamościu i dalej - Autografy listów luminarzy nauki będą cennym nabytkiem dla Archiwum Państwowego bez uszczerbku dla zbiorów KUL.*

⁵ Bogdan Królikowski, *Z dziejów Koła Miłośników Książki w Zamościu (1923-1939)*, „Rocznik Biblioteki Narodowej, t. II, Warszawa 1966, s.425-429; tegoż, *Materiały do historii „Teki Zamojskiej” 1937-1939*, „Rocznik Biblioteki Narodowej, t. V, Warszawa 1966, s. 217-239.

w działalności kulturalnej, a szczególnie Zofia Sochańska i Henryk Rosiński. Znacznej pomocy koncepcyjno-programowej udzielił zespołowi redakcyjnemu, wydawca „Teki Zamojskiej” w latach 1919-1921, dr Stefan Pomarański, dyrektor Państwowego Wydawnictwa Książek Polskich we Lwowie. Korespondencja Z. Klukowskiego ze S. Pomarańskim ukazuje proces tworzenia zespołu współpracowników ze środowisk akademickich, pracę nad profilem i koncepcją merytoryczną kwartalnika.

W liście ze Lwowa z 11 X 1937 r. do Z. Klukowskiego S. Pomarański pisał: *Z prawdziwą radością dowiaduję się o wznowieniu czasopisma regionalnego w postaci kwartalnika nawiązującego do tradycji mojej „Teki Zamojskiej”. Bolałem nie raz..., że Zamość nie mógł się zdobyć na kontynuację Teki dając się wyprzedzić innym ośrodkom regionalnym, mimo że był swego czasu pionierem tej idei.* Proponował do Komitetu Redakcyjnego zaprosić: prof. Stanisława Łempickiego, jako wybitnego znawcę epoki Jana Zamojskiego i prof. Ludwika Kolankowskiego, dyrektora Biblioteki Ordynacji Zamojskiej w Warszawie. *Szkoda – pisał Pomarański – że nie żyje jeden z przyjaciół wypróbowanych Teki dr Kazimierz Sochaniewicz. Warto byłoby o nim wspomnieć w Nr 1 jak i o prof. Wacławie Sobieskim również współpracowniku Teki.*

Stefan Pomarański zaproponował redakcji listę współpracowników z kręgów akademickich Lwowa, Warszawy, Krakowa i innych miejscowości. Najliczniej reprezentowane było środowisko intelektualne Lwowa, lwowska humanistyka. W gronie tym znaleźli się: z Uniwersytetu Jana Kazimierza (UJK) – prof. Stanisław Łempicki⁶ i prof. Kazimierz Hartleb, oraz dr Antoni Knot i dr Łukasz Kurdybacha, z Zakładu Narodowego Ossolińskich – dr Kazimierz Tyszkowski i dr Aleksander Tarnawski, z Muzeum Króla Jana III dyrektor dr Aleksander Czołowski i dr Łucja Charewiczowa. Z instytucji naukowych Warszawy – S. Pomarański zgłosił prof. Jana Kochanowskiego z Uniwersytetu Warszawskiego oraz prof. Ludwika Kolankowskiego, Dyrektora BOZ i dr Józefa Siemieńskiego, dyrektora Archiwum Głównego Akt Dawnych (AGAD) oraz Aleksego Bachulskiego, dyrektora Biblioteki Publicznej. Na liście S. Pomarańskiego znaleźli się – dr Marian Kukiel, z Muzeum Czartoryskich w Krakowie i dr Józef Seruga z Suchej.

Niezależnie od osób zaproponowanych przez byłego wydawcę pierwszej „Teki” w Zamościu – redakcja nawiązała współpracę z innymi autorami. Zainteresowanie kwartalnikiem było duże, ale jak wspominał Z. Klukowski „wiele obietnic”, mało konkretów.

Po ukazaniu się Nr 1 „Teki Zamojskiej” - Pomarański w lutym 1938 r. (list niedatowany) pisał: *„Tekę” Prezentuje się wspaniale. Całość robi wprost imponujące wrażenie. Z prawdziwym wzruszeniem przeglądałem wielokroć Nr 1 i radowałem się szczerze z uczuciem dumy..., że mój kochany Zamość zdobył się na taki wyczyn kulturalny.* Zwracał się bezpośrednio do Z. Klukowskiego z pytaniem – *Czy przewiduje pan jakieś przedruki z mniej znanych i bardziej niedostępnych czasopism naukowych?* Potrzebę dokonywania przedruków uza-

⁶ Krótkie noty biograficzne wymienionych dalej osób – autorów listów zawarte zostały w przypisach do zestawionych w załączeniu listów.

sadniał – służymy miejscowemu społeczeństwu, które tylko w „Tece” będzie mogło to i owo przeczytać.

Odpowiadając w cytowanym liście na prośbę Z. Klukowskiego w sprawie napisania „artykułu wspomnieniowego” o „Kronice Powiatu Zamojskiego” i „Tece Zamojskiej” pisał: *nie potrafię napisać artykułu „historycznego” o Kronice i Tece, takiego jakby się pisało o zamierzczłych drukach zamojskich. Będzie to musiał zrobić ktoś z naszych następców za lat 100 lub 200!* Informował również o znalezieniu rękopisów Sochaniewicza i Zubrzyckiego – współpracowników „Kroniki” i „Teki Zamojskiej”.

Poszukując rękopisów Kazimierza Sochaniewicza, Klukowski zwrócił się z prośbą o pomoc do Kazimierza Lewickiego (b. dyrektora Państwowego Gimnazjum Męskiego im. Jana Zamoyskiego w Zamościu (1916-1932), a wówczas dyrektora Gimnazjum im. Nowodworskich w Krakowie).

Lewicki 7 X 1937 r. pisał z Krakowa – *Dziękuję za wiadomości o renesansie Zamościa zarówno w jego na nowo wydobytych pięknie jak i w nowym porywie żywych jak zawsze ambicji. Jestem z respektem, dla pięknej inicjatywy Kochanych Panów, jak i z podziwem dla ich odwagi. Kraków płacze, że musiał pozawieszać wszystkie swoje periodyki. O portrecie hetmańskim będę mówił z doktorem Sewerynem – herbu Sochaniewicza będę szukał, jak również innych pozostałości rękopiśmiennych.*

W liście ze Lwowa z 16 XI 1937 r. prof. Stanisław Łempicki informował, że prof. Hartleb (UJK) wyraził chęć napisania wspomnień o Kazimierzu Sochaniewiczu jako historyku zamojskim. Obietnicy tej nie spełnił. Zwracając się do dra Z. Klukowskiego pisał – *Posyłam zupełnie nową rzecz, ściśle zamojską o „Nieznanym hymnie o Najświętszej Pannie.” poety zamojskiego Piotra Cieklińskiego. Proponuję wydrukowanie w całości i sporządzenie z tego odbitki bibliofilskiej na lepszym papierze, może się zrobić jakaś „Biblioteczka”⁷.*

Przykład prof. Łempickiego motywował młodych historyków lwowskich do prowadzenia badań. W korespondencji do redakcji „Teki” – dr Kazimierz Tyszkowski reprezentujący redakcję Kwartalnika Historycznego we Lwowie pisał 7 XI 1937 r. m.in. *Gdyby na marginesie moich obecnych studiów nad kontrreformacją w Polsce dał się wykroić artykuł o poglądach Zamoyskiego na politykę kościelną, to nie omieszkał o tym Panów zawiadomić i poprosić o wydrukowanie.* K. Tyszkowski zawodowo związany był z Zakładem Narodowym Ossolińskich we Lwowie.

Również w „Ossolineum” pracował dr Aleksander Tarnawski, autor pracy pt. *Działalność gospodarcza Jana Zamoyskiego*. Ten kompetentny archiwista pisał 28 II 1938 r. do redakcji informując: *W najbliższych dniach będę miał zaszczyt przestać pod adresem Szanownej Redakcji rękopis artykułu – Dzieje powstania dóbr Ordynacji Zamojskiej*⁸.

W zbiorze korespondencji zachował się zwięzły list z 24 VI 1938 r. dra Łukasza Kurdybachy z UJK we Lwowie. *Pozwalam sobie przestać artykuł dla Teki – „Idealny wychowawczy Jana Zamoyskiego” napisany w niezwykle trud-*

⁷ Ukazał się w 1938 r., nr 1.

⁸ Ukazał się w 1938 r., nr 1.

nych warunkach. Bardzo przepraszam za spóźnienie spowodowane nawetm zajęć związanych z końcem roku akademickiego.

Analizując listy na uwagę zasługuje korespondencja z 10 X 1937 z prof. Julianem Krzyżanowskim z Uniwersytetu Warszawskiego. *Dziękując za miłe zaproszenie – pisał historyk literatury – będę mógł wreszcie napisać drobiazg z którym się nosząc od niemal 10 lat, mianowicie o odwiedzinach Zamościa przez młodego humanistę holenderskiego Douzę, przyjaźniącego się z otoczeniem hetmańskim*⁹.

Z prośbą o przygotowanie listu do „Teki Zamojskiej” Z. Klukowski zwrócił się do Tadeusza Mikułowskiego, asystenta prof. J. Krzyżanowskiego. Przebywający wówczas w Paryżu T. Mikułowski pisał (27 IV 1938) do Z. Klukowskiego: *Dziękuję bardzo za propozycję redakcyjną, choć nie mogłbym służyć materiałem historycznym doniosłym. Adam Czachrowski, autor „Trenów i rzeczy rozmaitych”, 31 XII 1597 r. znalazł się w Zamościu, zabiegając o stosunki z kanclerzem. Stosunki te mają swoją małą historię i stanowią epizod w dziejach mecenatu kanclerskiego. Zamość jednak – jak zauważył T. Mikułowski – ani w życiu ani w „ubogiej” choć charakterystycznej twórczości Czachrowskiego nie miał miejsca istotniejszego. Służę chętnie rękopisem wkrótce po powrocie do kraju. Znając zainteresowania bibliofilskie Z. Klukowskiego – pisał: Bardzo żałuję że nie mogę dołączyć do listu egzemplarza Trenów i rzeczy rozmaitych”... z prośbą o łaskawe przyjęcie. Przy pierwszej sposobności służyć będę Panu Doktorowi ową książeczką.*

Współpracę z „Teką” deklarował dr Bogdan Horodyski z BOZ w Warszawie. W liście z 22 II 1938 r. informował redakcję – *stosownie do obietnicy przesyłam artykuł o projekcie Ossolińskiego. Rzecz ta rozrosła się do ponad 6 stron. Autorowi listu chodziło o propozycję J.H. Ossolińskiego przeniesienia z Wiednia do Zamościa księgozbioru i połączenia z Biblioteką Zamojskich*¹⁰.

B. Horodyski przedstawił również inne propozycje. Miał do „Teki” *umowę Stanisława Zamoyskiego z Franc. Gerardem o namalowaniu portretu Zofii Zamoyskiej z synami. Umowa ta jest cenna tym, że załączono do niej szkice Gerarda. Mam także inwentarz kaplicy zamkowej w Zamościu sporządzony w 1613 r. nader ciekawy tylko że dość obszerny. Jeśli zaś idzie o rzeczy pamiętnikarskie to pierwszorzędnym materiałem jest urzędowy Dziennik oblężenia Zamościa w 1813 r. i dołączone do niego oryginalne pertraktacje Haukego o kapitulacji.*

W liście do Zofii Sochańskiej z 4 VI 1938 r. Horodyski informował o artykule o *armatach Zamościa ilustrowanymi fotografiami ze zbiorów Wawelu i Muzeum Historycznego Lwowa*¹¹. Korespondencja redakcji „Teki” z B. Horodyskim to nie tylko projekty wydawnicze – 2 VIII 1938 r. dziękował Z. Sochańskiej za zaproszenie i pobyt w Zamościu. *Mam – pisał do Z. Sochanskiej – wciąż jeszcze w oczach obraz nie tylko samego pięknego miasta, ale i tej roboty w którą ludzie miłujący piękno i przyszłość tyle serca i tyle ambicji wkładają.*

⁹ Ukazał się w 1938 r., nr 1.

¹⁰ Ukazał się w 1938 r., nr 3.

¹¹ Ukazał się w 1938 r., nr 3.

Odczuwa się umiejętność bezpośredniego obcowania z kulturą, tak pięknym akordem przemawiającą spod arkad zamojskiego rynku.

B. Horodyski – wicedyrektor BOZ w Warszawie był szczególnie zainteresowany współpracą z „Teką Zamojską”. Miał bowiem bezpośredni dostęp do „kopalni wiedzy”. W kolejnym liście z 26 II 1939 r. informował Z. Sochańską *Na wszelki wypadek już teraz przesyłam notatkę o obrazach Zaleskiego¹². Powinna się przydać czy teraz, czy na przyszłość.* W dalszej części listu zwracał się do Z. Sochańskiej: *Proszę o jakieś wieści z kochanego Zamościa sygnalizując, że do drugiego numeru będę chciał dać sprawozdanie o tym jak to Marcin Zamoyski przejmował Ordynację.*

Ostatni list do Z. Sochańskiej jako sekretarz redakcji „Teki Zamojskiej” napisał 5 V 1939 r. Jest to informacja o śmierci XV Ordynata Maurycego Zamoyskiego. *Przed chwilą – pisał B. Horodyski – otrzymałem smutną wiadomość z pałacu, że Ordynat nie żyje. Pomijając wszelkie stosunki łączące Bibliotekę z Ordynatem, bolejemy nad stratą zacnego, rzeczywiście dobrego i ujmującego człowieka.* Obszerny artykuł *Ś.p. Maurycy Zamoyski – XIV Ordynat na Zamościu* przesłał 25 VIII 1939 r. rektor SGGW prof. Jan Miklaszewski. Artykuł nie został jednak zamieszczony w „Tece”¹³.

W omawianej korespondencji jest zwięzły list prof. Ludwika Kolankowskiego z 10 VIII 1939 r. do Z. Sochańskiej. Dyrektor BOZ. w Warszawie informował, że zamierza napisać artykuł pt. *Ordynacja i Ordynaci 1589-1939. W razie napisania – zwracał się do Z. Sochańskiej – z przyjemnością wręczę W. Łaskawej Pani.*

Współpracę z Teką Zamojską deklarowali również inni historycy z Warszawy: dr Stanisław Herbst, dr Włodzimierz Antoniewicz, mjr dr Wacław Lipiński, prof. Zygmunt Skwarczyński.

S. Herbst w liście z 28 VI 1938 r. informował, że w początkach lipca wykończy *drobny ale dość ważny przyczynek o pobycie w Zamościu głośnego rzeźbiarza Wilhelma von Blocka¹⁴.* W korespondencji z 3 III 1939 r. pisał: *chcę zrobić większy artykuł o dziejach zabudowy Zamościa do pocz. XX w. Niech przed tym Horodyski opracuje samo założenie miasta. Tę byłoby punktem wyjścia dla mnie.* Ten pomysł przybrał kształt książki dopiero po II wojnie światowej¹⁵. 16 VII Herbst deklarował – *Bardzo chętnie napiszę recenzję książki K. Lepszego „Rzeczpospolita Polska w dobie sejmiku inkwizycyjnego”.*

Wprawdzie w korespondencji z 18 II 1938 r. dr Włodzimierz Antoniewicz, prof. Uniwersytetu Warszawskiego i dyrektor Muzeum Archeologicznego nie zapewniał Z. Klukowskiego o przygotowaniu tekstu do „Teki”, ale informował o pomocy finansowej z Funduszu Kultury Narodowej. Pisał m.in.: *Miło mi do-*

¹² Ukazał się w 1939 r., nr 2.

¹³ W zespole Akt „Teki Zamojskiej” zachował się autograf artykułu. Liczy 5 stron gęsto zapisanych nonparelową czcionką (ok. 12 stron dawnego znormalizowanego maszynopisu) i prawdopodobnie był wygłoszony podczas uroczystości 350-lecia założenia Ordynacji. Można rozważyć publikację tego materiału w 2009 r., w 70 rocznicę śmierci Ordynata i 420 rocznicę utworzenia Ordynacji.

¹⁴ Ukazał się w 1939 r., nr 1.

¹⁵ S. Herbst, *Zamość*, Warszawa 1954.

nieść, że zapadła decyzja wypłacenia „Tece Zamojskiej” zasiłku w kwocie 1500 zł. Serdecznie się z tego cieszę i gratuluję. Jednocześnie zachęcał prezesa KMK do zwrócenia się z prośbą do Dyrekcji Funduszu Kultury Narodowej o dostarczenie dzieł naukowych do Biblioteki Zamojskiej. Zapewniał, że Zamość otrzymałaby pokazny i bardzo cenny księgozbiór. Sądzę, że warto.

Inny warszawski historyk dr Wacław Lipiński, dyrektor Instytutu Józefa Piłsudskiego – 10 II 1938 r. deklarował, iż chętnie napisze o roli Zamościa w roku 1920 w czasie działań przeciwko Budionnemu. Gdyby jednak brak czasu nie pozwolił mi na opracowanie tego zagadnienia – to napisałbym o generale Tessaro i płk. Lisie-Kuli. Obietnice te nie zostały spełnione.

Redakcja „Teki” zwróciła się do prof. Uniwersytetu Warszawskiego dra Henryka Mościckiego z prośbą o przygotowanie artykułu o Maurycym Zamojskim. W odpowiedzi skierowanej do Z. Sochańskiej – H. Mościcki pisał 17 V 1939 r.: *Wielce Szanowna Pani. W związku z nader dla mnie zaszczytną propozycją napisania artykułu o śp. Ordynacie Zamojskim, muszę niestety odpowiedzieć odmownie, ponieważ nie posiadam żadnych materiałów, a na podjęcie poszukiwań nie mam czasu.* Proponował dyrektora BOZ. L. Kolankowskiego, który ma niemal pod ręką wszystkie potrzebne źródła i daje gwarancje należytego obiektywizmu. Odmowa napisania artykułu nie oznacza negatywnej opinii na temat „Teki Zamojskiej”. Periodyk otrzymał bardzo dobrą ocenę – Mościcki uznał kwartalnik za najlepsze czasopismo regionalne w Polsce.

Nie odwzajemnił się współpracą z „Teką” Zygmunt Skwarczyński, historyk literatury polskiej, prof. Uniwersytetu Warszawskiego. Interesował się poezją ludową i redakcja liczyła na przygotowanie tekstu z tej dziedziny przesyłając Skwarczyńskiemu dwa egzemplarze poezji Kamińskiego oraz życiorysy Raciborskiego i Łazorczyka. Listy z 29 II i 26 IV 1939 r. pozostały bez odpowiedzi.

Nieznaczne było zainteresowanie współpracą z „Teką” historyków Krakowa. W archiwum przechowywane są jedynie dwa listy: dra Kazimierza Lepszego z Uniwersytetu Jagiellońskiego i dra Mariana Kukiela z Muzeum Czartoryskich. Historyk z Uniwersytetu Jagiellońskiego w liście z 21 VI 1938 r. do Z. Klukowskiego, wyrażając szacunek (*Wielce Szanowny Panie Profesorze*) pisał o ukończeniu książki „*Rzeczpospolita w dobie sejmu inkwizycyjnego*”, poświęconej w lwiej części Zamojskiemu. Oba zeszyty „Teki” przedstawiają się bardzo pięknie, artykuły na wysokim poziomie (szczególnie prof. J. Krzyżanowskiego i prof. S. Łempickiego i bardzo interesujący artykuł Pana Profesora (chodzi o dra Klukowskiego), strona redakcyjna i szata zewnętrzna bardzo dbała i miła. Z prawdziwą chęcią napiszę też do tak pociągającego wydawnictwa..., muszę skończyć druk IV t. Archiwum Jana Zamojskiego, który jest już w całej pełni. Myślę albo o daniu monografii bitwy Byczyńskiej..., albo o charakterystyce „słowianofilstwa” kanclerza. Po wakacjach – obiecywał autor tej korespondencji *dam znać Wielce Szanownemu Panu Profesorowi*. Propozycje te nie zostały zrealizowane a może nie zachowały się w archiwum „Teki”.

Historyk wojskowości M. Kukiel sugerował temat bardzo ważny – historię zamojskiej milicji ordynackiej, *dotąd nie opracowaną a ze wszechmiar na to zasługującą*. Znaczenie tego tematu – podkreślał Kukiel – *wykracza znacznie*

poza historię regionalną poza listem z 6 VII 1938 r. redakcja nie otrzymała innych materiałów.

Zachowana korespondencja jest wyrazem skromnego zakresu współpracy ze środowiskiem intelektualnym Lublina.

Wizytator Szkół Okręgu Szkolnego Lubelskiego dr Feliks Araszkiwicz 18 III 1937 r. proponował jako współpracowników „Teki”: dra Stefana Wojciechowskiego, byłego wizytatora, obecnie prof. Państwowego Pedagogium w Lublinie. W drugim liście z 9 X 1937 r. podał inne nazwiska; dra Józefa Dudkiewicza – konserwatora zabytków województwa lubelskiego, dra Zygmunta Kuraszkiewicza – prof KUL, Ludwika Zaleskiego oraz dwóch poetów – literatów: Józefa Czechowicza i Józefa Nikodema Kossowskiego, nauczyciela w Krasnymstawie.

Za próbę podjęcia współpracy można uznać lakoniczne listy profesorów KUL: Aleksandra Kossowskiego i Leona Białkowskiego (dyrektora Archiwum Państwowego w Lublinie). A. Kossowski 11 VII 1938 r. prosił redakcję „Teki Zamojskiej” o zamieszczenie poprawki w artykule o bazylianach w zdaniu *Już od roku 1639 przy cerkwi byli bazylianie* – zamiast – *przy cerkwi, wydrukować przy kościele*.

L. Białkowski 7 II 1939 r. zaproponował drukowanie w „Tece” fragmentów prac magisterskich z historii Zamościa. Jako pierwsze miały być prace: *Mordelówny i Jana Kuny*. Wkrótce zmienił plan i 19 VI 1939 r. napisał, że praca J. Kuny *jako pierwsza próba nie stoi na poziomie innych lepszych rozpraw*. Ta informacja oznaczała wycofanie się z zamierzenia.

Zeszyty „Teki Zamojskiej” znane były w miastach znacznie odległych od Zamościa. Świadczy o tym współpraca redakcji z Tadeuszem Turkowskim, emerytowanym dyrektorem Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Wilnie. Zamierzał on opracować *wspomnienia o dziadku* – jak pisał 11 I 1939 r. – *Marcelim Lewandowskim, absolwencie gimnazjum w Szczepieszynie z roku 1846 i byłym dzierżawcą folwarków w Ordynacji Zamojskiej*.

Na łamach „Teki” publikował Ludwik Mostowski z Nowogródka a następnie Brześcia nad Bugiem.

Roman Karczmarek – archiwista Archiwum Miejskiego w Łodzi prowadzący w piśmie literackim „Odnova” dział historyczny i krajobrazowy – informował 8 III 1939 r. redakcję „TZ”. o zamiarach omówienia w *dłuższym artykule życia naukowego, literackiego i artystycznego Zamościa* – oraz jak pisał – *działalność tak żywą na niwie polskiej kultury Zamojskiego Koła Miłośników Książki*. Prosił o wydawnictwa KMK i „Tekę”, które mógłby *omawiać zeszytami w przeglądzie periodyków regionalnych na łamach dziennika „Kurier Łódzki” w dziale literacko naukowym*.

W dwudziestoleciu międzywojennym znaczne były efekty badań regionalnych. Stawały się one pasją wielu historyków, regionalistów. Zamość i Zamojszczyzna jest przykładem godnym naśladowania przez badaczy współczesnych. Dwie osoby odegrały tu rolę szczególną: wielokrotnie wymieniany dr Zygmunt Klukowski i dr Janusz Peter - obaj z doktoratami nauk medycznych i pasją badań historycznych.

Janusz Peter, dyrektor szpitala w Tomaszowie Lubelskim aktywnie współpracował z redakcją TZ. Jego korespondencja zawiera różne propozycje merytoryczne. W liście z 16 X 1938 r. proponował tekst o historii szpitali tomaszowskich (kościelnego i żydowskiego), które istniały jeszcze w XVIII w., a ponadto sprawozdania pierwszych starostów austriackich – zamojskiego i tomaszowskiego z roku 1783. Sprawozdania miały być opracowane na podstawie raportów z archiwum wiedeńskiego. *W tej sprawie – pisał – pertraktuje Biblioteka Uniwersytetu we Lwowie z archiwum wiedeńskim.*

Wkrótce, bo 14 XII 1938 r. dr Peter pisał o przesłaniu tekstu *o założeniu szkoły w Tomaszowie dzięki fundacji ks. Piechnickiego i – rzecz następującą mianowicie o książkach ruskich w świetle ksiąg wójtowskich tomaszowskich.*

Planował także przygotować pracę o szkolnictwie na Zamojszczyźnie w latach 1772-1809 – ale jak stwierdził *Muszę materiały swe z Archiwum Lwowskiego uzupełnić danymi z AGAD w Warszawie.* Dalej informował *Kończąc rozprawkę pt. Kto i jak leczył w Tomaszowie Lub. za czasów dawnej Rzeczypospolitej i mam gotową pracę pt. Przywilej cechu cyrulickiego w Zamościu*¹⁶.

W ostatnim liście z 14 IV 1939 r. J. Peter informował o przesłaniu do redakcji artykułu pt. *Przystąpienie obywateli powiatu tomaszowskiego do Konfederacji Generalnej Królestwa Polskiego 1812 r.*

Z „Teką” nawiązał i kontynuował współpracę Michał Pękalski z Urzędowa. W liście z 19 III 1939 r. informował o przesłaniu tekstu *Urzędów w Liczbach w 1860 r.*¹⁷ a 27 V 1939 r. proponował artykuł pt. *Szkoła elementarna w Urzędowie w XVIII XIX wieku.* Miał liczyć kilkadziesiąt stron.

W trosce o wysoki poziom merytoryczny prac literackich, redakcja „Teki Zamojskiej” starała się pozyskać do współpracy znanych poetów, pisarzy i krytyków. Zachowały się jedynie dwa listy: Kazimierza Wierzyńskiego i dra Tadeusza Żeleńskiego (Boya). K. Wierzyński pisał 1 V 1939 r. z Warszawy do Zofii Sochańskiej – *Szanowna Pani, Niestety prelekcji mojej o Leśmianie drukować nie mogę, ponieważ dałem ją do „Wiadomości Literackich.”* Podobna jest treść odpowiedzi T. Żeleńskiego. 25 IV 1938 r. podziękował za zaproszenie do współpracy i odmówił, pisząc: *Nie ma trudniejszej rzeczy niż wracać do zakończonej pracy, kiedy się jest zaabsorbowanym innymi przedmiotami.* Z tej lakonicznej odpowiedzi nie możemy dowiedzieć się jaka była prośba Zofii Sochańskiej.

Na koniec warto przedstawić jeszcze jedną osobę – Rudolfa Mękickiego artystę grafika związanego z Muzeum Narodowym we Lwowie. 7 XII 1937 r. na adres Z. Sochańskiej przysłał – prawdopodobnie wykonane na jej prośbę – 5 projektów znaku graficznego „Teki Zamojskiej”, deklarując wykonanie nowego, *gdyby żaden nie odpowiadał gustowi W Pani*¹⁸.

Około trzydziestu listów dotyczy szeroko pojętej działalności organizacyjnej Komitetu Redakcyjnego, m.in. prenumeraty i wymiany wydawnictw. W świetle materiałów archiwalnych wymiana „Teki” z innymi instytucjami miała

¹⁶ Ukazał się w 1939 r. nr 1.

¹⁷ Ukazał się w 1939 r., nr 1.

¹⁸ Projekty można obejrzeć na stronie internetowej Archiwum, w Galerii Archiwalnej (www.archiwum.zam.pl/galeria) w albumie Varia.

szeroki zasięg. „Tekę Zamojską” otrzymywała Kancelaria Prezydenta RP. Sześć Kancelarii Cywilnej 1 II 1939 r. dziękuję uprzejmie za przesłane zeszyty „Teki Zamojskiej”, które zostały doręczone Panu Prezydentowi.

Dziękując za „Teke” w imieniu redakcji „Kwartalnika Historycznego we Lwowie” – K. Tyszkowski pismem z 14 X 1939 r. oświadczał, że Kronika „Kwartalnika Historycznego” umieszcza informacje o życiu naukowym Zamościa.

Egzemplarze „Teki” przesyłano do największych bibliotek: Narodowej, Jagiellońskiej, BOZ, Instytutu Wydawniczego – Biblioteka Polska w Warszawie. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie do wydawnictw, Towarzystw naukowych, placówek archiwalnych i muzealnych.

Wojna przerwała korespondencję i wartościową pracę zespołu redakcyjnego „Teki Zamojskiej”.

Ten unikalny w warunkach zamojskich zbiór nieznanych dotąd listów ukazuje¹⁹, jaki rozmach nadano periodykowi, z jaką pasją jego twórcy zabiegali najwybitniejszych autorów i jakie ostatecznie przynosiło to efekty. Prawdopodobnie nie istnieją odpisy wysyłanej z Redakcji korespondencji. Niesformalizowany charakter tego wąskiego grona osób sprawiał, że kontakty nawiązywano częstokroć „na własną rękę”. Widać to z adresatów tych listów. Mniej więcej tylko połowa kierowanych była na „Teke”, pozostałe otrzymywali przeważnie Zygmunt Klukowski lub Zofia Sochańska (z kilkoma osobami korespondował też Henryk Rosiński)²⁰. Na tym tle wyraźnie zarysowuje się odmienność obu osobowości, faworyzowanie osób bliższych swoim poglądom. W efekcie, mimo zachodzących tarć, przynosiło to „Tece” pozytywną różnorodność tematyczną.

Listy zostały przez Archiwum Państwowe w Zamościu zdigitalizowane w wysokich rozdzielczościach i mogą być w ten sposób dostępne nawet poza pracownią Archiwum. Te listy, które nie ograniczają się wyłącznie do zdawkowych uprzejmości, mogą służyć jako źródła, przyczynki dla biografów wielu z wymienionych tu postaci. Szczególnie nośna treściowo korespondencja Stefana Pomarańskiego, czy Bogdana Horodyskiego mogłaby być publikowana w kolejnych „Archiwariuszach”.

Atrakcyjność listów posiada jeszcze jeden, nie naukowy już, lecz czysto emocjonalny aspekt. Dotykamy tu czegoś szczególnego – autografów słynnych twórców literatury i najwybitniejszych uczonych humanistów. Krzyżanowski, Łempicki, Windakiewicz, Weintraub, Hartleb, Wierzyński, Boy-Żeleński to postaci z Panteonu Polskiej Nauki i Kultury i kreślone ich ręką listy zasługują na szczególną ekspozycję. Mogłaby nią być w przyszłości wystawa archiwalna.

¹⁹ Bohdan Królikowski przygotowując artykuł o „Tece” znał je wyłącznie z Dziennika korespondencji, w którym zamieszczano notatki o treści listów – B. Królikowski, *Materiały*, op. cit., s. 232.

²⁰ APZ, Spuścizna..., Korespondencja, t. II – odpis listu do Jerzego Kowalczyka z 13 VI 1984 r. – *Z korespondencją rzecz ma się tak, że trójka ludzi prowadziła na jej rzecz korespondencję na blankietach firmowych, do czego upoważniona była tylko Sochańska jako sekretarz redakcji.*

WYKAZ LISTÓW

Listy opisane są w kolejności: nadawca - nazwisko, imię, miejsce, data, rękopis (rps) lub maszynopis (mps), liczba zapisanych stron; ponadto zaznaczono list pisany na papierze firmowym lub kartce pocztowej, (wymieniono adresata), zachowane oznaczenia z dziennika korespondencji. Symbolami literowymi oznaczono adresatów: Z. Klukowskiego (K), Z. Sochańską (S), H. Rosińskiego (R), Redakcję „Teki Zamojskiej” (T), Koło Miłośników Książki (M).

1. Antoniewicz Włodzimierz²¹, Warszawa, 18 II 1938, rps, 2 s., pap. firm. Nadawcy **K**
2. Araszkiewicz Feliks²², Lublin, 9 X 1937, rps, 1 s., pap. firm.: „Wizytator Szkół Okręgu Szkolnego Lubelskiego” **K**
3. Araszkiewicz Feliks, Lublin, 18 III 1939, rps, 1 s., pap. firm.: „Wizytator Szkół Okręgu Szkolnego Lubelskiego” **T**
4. Białkowski Leon²³, Lublin, 7 II 1939, rps, 2 s., TZ 39/45 **S**
5. Białkowski Leon, Lublin, 19 VI 1939, rps, karta poczt. (adresat: Z. Klukowski. Szczebrzeszyn), TZ 39/45 **K**
6. Biernacki Mieczysław, Warszawa, 20 VI 1938, mps, 1 s., pap. firm.: „Wojskowe Biuro Historyczne” **T**
7. Biernacki Mieczysław, Warszawa, 10 X 1938, mps, 1 s., pap. firm.: „Wojskowe Biuro Historyczne” **T**
8. Biernacki Mieczysław, Warszawa, 18 VII 1938, mps, 1 s., pap. firm.: „Wojskowe Biuro Historyczne” **T**
9. Biernacki Mieczysław, Warszawa, 23 VII 1938, mps, 1 s., pap. firm.: „Wojskowe Biuro Historyczne” **T**
10. Dudkiewicz Józef²⁴, Lublin, 17 XII 1937, rps, 1 s. **K**
11. Gliszczyński Stanisław, Wołkowysk, 28 II 1938, rps, 1 s. **R**
12. Grabowski Tadeusz²⁵, Warszawa, 30 X 1937, rps, 1 s. **M**
13. Hartleb Kazimierz²⁶, Lwów, 16 XI 1937, mps, 1 s., pap. firm.: „Ziemia Czerwieńska” Rocznik Oddziału PTH we Lwowie” **K**
14. Herbst Stanisław²⁷, Warszawa, 28 VI 1938, mps, 1 s. **T**
15. Herbst Stanisław, [b.m.], 3 III 1939, mps, 1 s., TZ 39/56 **T**
16. Herbst Stanisław, Warszawa, 29 III 1939, mps, 1 s., pap. firm.: „Zakład Architektury Polskiej i Historii Sztuki Politechniki Warszawskiej”, TZ 39/71 **T**
17. Herbst Stanisław, Warszawa, 12 IV 1939, mps, 1 s., pap. firm.: „Zakład Architektury Polskiej i Historii Sztuki Politechniki Warszawskiej”, TZ 39/72 **T**

²¹ Włodzimierz Antoniewicz 1893-1973 archeolog, prof. i rektor Uniw. Warszawskiego, wg. pap. firm.: Profesor Uniwersytetu Warszawskiego, Dyrektor Muzeum Archeologicznego.

²² Feliks Araszkiewicz 1895-1966 historyk literatury, prof. KUL.

²³ Leon Białkowski 1885-1952 historyk, prof. KUL.

²⁴ Józef Dudkiewicz 1903-1968 malarz, historyk sztuki, konserwator.

²⁵ Bibliotekarz Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Warszawie.

²⁶ Kazimierz Hartleb 1886-1951 historyk, prof. UJK.

²⁷ Stanisław Herbst 1907-1973 historyk wojskowości, miast i kultury, profesor.

18. Herbst Stanisław, Osielec, 16 VII 1939, rps, karta poczt. (adresat: H. Rosiński Zamość) **T**
19. Herbst Stanisław, Osielec, 8 VII 1939, rps, 2 s., TZ 39/114 [!] **T**
20. Horodyski Bogdan²⁸, Warszawa, 19 VI 1937, rps, 2 s. **T**
21. Horodyski Bogdan, Warszawa, 16 I 1938, rps, 1 s. **T**
22. Horodyski Bogdan, Warszawa, 22 II 1938, rps, 2 s., pap. firm.: „Biblioteka Ordynacji Zamojskiej” **T**
23. Horodyski Bogdan, Warszawa, 3 II 1938, rps, 2 s. **T**
24. Horodyski Bogdan, Warszawa, 28 IV 1938, rps, 1 s., pap. firm.: „Biblioteka Ordynacji Zamojskiej” **T**
25. Horodyski Bogdan, Warszawa, 9 V 1938, rps, karta poczt. (adresat: Redakcja) **T**
26. Horodyski Bogdan, Warszawa, 21 V 1938, rps, 2 s., pap. firm.: „Biblioteka Ordynacji Zamojskiej” **T**
27. Horodyski Bogdan, Warszawa, 4 VI 1938, rps, 1 s. **T**
28. Horodyski Bogdan, Warszawa, 11 VI 1938, rps, 2 s. **T**
29. Horodyski Bogdan, Warszawa, 11 VI 1938, rps, 1 s. **T**
30. Horodyski Bogdan, Warszawa, 18 VI 1938, rps, 1 s. **T**
31. Horodyski Bogdan, Świder pod Warszawą, 8 VII 1938, rps, 2 s. **T**
32. Horodyski Bogdan, Warszawa, 2 VIII 1938, rps, 2 s. **T**
33. Horodyski Bogdan, Warszawa, 20 I 1939, rps, 1 s., TZ 39/18 **T**
34. Horodyski Bogdan, Warszawa, 22 I 1939, rps, 1 s., TZ 39/18 **T**
35. Horodyski Bogdan, Warszawa, 26 II 1939, rps, 1 s., TZ 39/53 **T**
36. Horodyski Bogdan, Warszawa, 16 III 1939, rps, 1 s., TZ 39/83 **S**
37. Horodyski Bogdan, Warszawa, 21 IV 1939, rps, karta poczt. (adresat: Z. Sochańska Zamość) **S**
38. Horodyski Bogdan, Warszawa, 5 V 1939, rps, 1 s. **S**
39. Jabłoński, Franciszek²⁹, Gdynia, 4 III 1938, mps, 1 s. **T**
40. Jabłoński, Franciszek, Gdynia, 9 VI 1938, rps, 1 s. **T**
41. Kaczmarek Roman³⁰, Łódź, 8 III 1939, rps, 1 s., TZ 39/62 **T**
42. Kamykowski Ludwik³¹, Kraków, 29 XI 1937, rps, karta poczt. z nadrukiem nadawcy (adresat: KMK Zamość) **M**
43. Kamykowski Ludwik, Kraków, 31 VII 1939, rps, 1 s., TZ 39/127 **T**
44. Knot Antoni, Lwów, 1 III 1938, mps, karta poczt. (adresat: KMK Zamość) **T**
45. Kolankowski Ludwik³², Warszawa, 16 X 1937, mps, 1 s., pap. firm. „Biblioteka Ordynacji Zamojskiej” **R**
46. Kolankowski Ludwik, Warszawa, 10 VIII 1939, mps, 1 s., pap. firm. „Biblioteka Ordynacji Zamojskiej, TZ 39/135 **S**
47. Kossowski Aleksander³³, Lublin, 13 X 1937, rps, 2 s. **K**
48. Kossowski Aleksander, Lublin, 20 IV 1938, rps, 1 s. **T**
49. Kossowski Aleksander, Lublin, 13 V 1938, rps, 1 s. **T**

²⁸ Bogdan Horodyski 1904-1965 historyk i bibliotekarz Ordynacji Zamojskiej.

²⁹ Posterunkowy z Gdyni wywodzący się z Zamościa.

³⁰ Archiwista Archiwum Miejskiego w Łodzi.

³¹ Ludwik Kamykowski zm. 1944, historyk literatury, prof. UJ.

³² Ludwik Kolankowski 1882-1956 historyk, prof. i rektor UMK, dyrektor Biblioteki Ordynacji Zamojskiej w latach 1929-44.

³³ Aleksander Kossowski 1886-1965 archiwista.

50. Kossowski Aleksander, Lublin, 18 VI 1938, rps, 1 s. **T**
51. Kossowski Aleksander, Gdynia, 11 VII 1938, rps, karta poczt. (adresat: Redakcja) **T**
52. Kossowski Aleksander, Lublin, 13 I 1939, rps, 1 s., TZ 39/42 **T**
53. Krzyżanowski Julian³⁴, Warszawa, 10 X 1937, rps, karta poczt. z nadrukiem nadawcy (adresat: Z. Klukowski Szczepczeszyn) **K**
54. Krzyżanowski Julian, Warszawa, 30 XI 1937, rps, karta poczt. z nadrukiem nadawcy (adresat: Z. Klukowski Szczepczeszyn) **K**
55. Krzyżanowski Julian, Zakopane, 26 XII 1937, rps, widokówka (adresat: Z. Klukowski Szczepczeszyn) **K**
56. Krzyżanowski Julian, Mądralin, 14 III 1938, rps, karta poczt. z nadrukiem nadawcy (adresat: Z. Klukowski Szczepczeszyn) **K**
57. Kukiel Marian³⁵, Kraków, 6 VII 1938, rps, 1 s. **T**
58. Kukulski Zygmunt³⁶, Lublin, 27 I 1939, rps, 1 s., pap. firm. „Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie”, TZ 39/26 **T**
59. Kurdybacha Łukasz³⁷, Lwów, 24 VI 1938, rps, 1 s. **T**
60. Lepszy Kazimierz³⁸, Kraków, 21 VI 1938, rps, 2 s. (*Wielce Szanowny Panie profesorze...*) **K**
61. Lewicki Kazimierz³⁹, Kraków, 7 X 1937, rps, 2 s. **K**
62. Lipiński Wacław⁴⁰, Warszawa, 10 V 1938, mps, 1 s., pap. firm. nadawcy **T**
63. Lipiński Wacław, Warszawa, 25 V 1938, mps, 1 s., pap. firm. nadawcy **T**
64. Łempicki Stanisław⁴¹, Lwów, 16 XI 1937, rps, 4 s. **K**
65. Łempicki Stanisław, Morszyn-Zdrój, 29 VIII 1939, rps, karta poczt. (adresat: Z. Sochańska Starostwo), TZ 39/139 **S**
66. Malinowski M(?), Warszawa, 27 I 1939, mps, 4 s. **K**
67. Mękicki Rudolf⁴², Lwów, 7 XII 1937, rps, 2 s., pap. firm. „Muzeum Narodowe im. Króla Jana III we Lwowie” **S**
68. Mękicki Rudolf, Lwów, 16 X 1938, rps, 1 s. **S**
69. Miklaszewski Jan⁴³, Truskowiec Zdrój, 20 VII 1938, rps, 2 s. **T**
70. Miklaszewski Jan, Warszawa, 25 VIII 1939, rps, 1 s., pap. firm. Nadawcy **T**
71. Mikulski Tadeusz, Paris, 27 IV 1938, mps, 1 s. **K**
72. Mostowski Ludwik, Nowogródek, 21 II 1938, rps, 1 s. **S**
73. Mostowski Ludwik, Nowogródek, 9 VII 1938, rps, 1 s. **S**
74. Mostowski Ludwik, Nowogródek, 8 VIII 1938, rps, 3 s. **S**

³⁴ Julian Krzyżanowski 1892-1976 historyk literatury, profesor.

³⁵ Marian Kukiel 1885-1973 historyk wojskowości, czł. Rządu emigracyjnego, generał.

³⁶ Zygmunt Kukulski 1890-1944 historyk wychowania, prof. KUL, prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie.

³⁷ Kurdybacha Łukasz (1907-1972), historyk oświaty i wychowania, prof. UJK.

³⁸ Kazimierz Lepszy 1904-1964 historyk, prof. i rektor UJ, czł. PAU.

³⁹ Kazimierz Lewicki 1884-1948 organizator i dyrektor zamojskiego Gimnazjum, bibliofil.

⁴⁰ wg pap. firmowego: Mjr dr, Docent Uniwersytetu Jana Kazimierza, Dyrektor Instytutu Józefa Piłsudskiego, szef Wydziału Wojskowego Biura Historycznego.

⁴¹ Stanisław Łempicki 1886-1947 historyk kultury i szkolnictwa, prof. UJK.

⁴² Rudolf Mękicki 1887-1942 grafik, twórca ekslibrisów.

⁴³ Jan Miklaszewski 1874-1944 leśnik, prof., rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

75. Mostowski Ludwik, Brześć/Bugiem, 28 XII 1938, rps, 1 s. **S**
76. Mościcki Henryk⁴⁴, Warszawa, 17 V 1939, mps, 1 s., pap. firm. nadawcy, TZ 39/102 **S**
77. Patkowski Aleksander, Warszawa, 15 VI 1939, rps, s. 47-48 **T**
78. Peter Janusz, Tomaszów Lubelski, 16 X 1938, mps, 1 s. **T**
79. Peter Janusz, Tomaszów Lubelski, 14 XI 1938, mps, 1 s. **T**
80. Peter Janusz, Tomaszów Lubelski, 25 XI 1938, mps, 1 s. **T**
81. Peter Janusz, Tomaszów Lubelski, 14 XII 1938, mps, 1 s. **T**
82. Peter Janusz, Tomaszów Lubelski, 10 I 1939, rps, 1 s. **T**
83. Peter Janusz, Tomaszów Lubelski, 15 III 1939, mps, 1 s., TZ 39/33 **S**
84. Peter Janusz, Tomaszów Lubelski, 15 IV 1939, mps, 1 s., TZ 39/82 **S**
85. Pękalski Michał, Urzędów, 29 XII 1938, mps, 1 s., TZ 39/62 **T**
86. Pękalski Michał, Urzędów, 16 II 1939, mps, 1 s., TZ 39/47 **T**
87. Pękalski Michał, Urzędów, 28 II 1939, mps, 1 s., TZ 39/34 **T**
88. Pękalski Michał, Urzędów, 19 III 1939, mps, 1 s., TZ 39/80 **T**
89. Pękalski Michał, Urzędów, 27 V 1939, mps, 2 s., TZ 39/104 **T**
90. Pliszczyńska Janina⁴⁵, Lublin, 23 V 1939, rps, 4 s., TZ 39/103 **S**
91. Polak Tadeusz, Lwów, 24 II 1938, rps, 2 s. **S**
92. Pomarański Stefan⁴⁶, Lwów, 4 II 1937, rps, 1 s., pap. firm. Nadawcy **K**
93. Pomarański Stefan, Lwów, 28 VI 1937, rps, 1 s., pap. firm. Nadawcy **K**
94. Pomarański Stefan, Lwów, 11 X 1937, rps, 2 s., pap. firm. Nadawcy **K**
95. Pomarański Stefan, Lwów, 16 X 1937, rps, karta poczt. (adresat: Z. Klukowski. Szczebrzeszyn) **K**
96. Pomarański Stefan, Lwów, 10 XI 1937, mps, 1 s., pap. firm. Nadawcy **K**
97. Pomarański Stefan, Lwów, 18 XI 1937, rps, karta poczt. (adresat: Z. Klukowski. Szczebrzeszyn) **K**
98. Pomarański Stefan, Lwów, 3 XII 1937, rps, 1 s., pap. firm. nadawcy **K**
99. Pomarański Stefan, Lwów, 11 XII 1937, rps, 1 s., pap. firm. nadawcy **K**
100. Pomarański Stefan, Lwów, 8 I 1938, rps, 2 s., pap. firm. Nadawcy **K**
101. Pomarański Stefan, Lwów, 13 I 1938, rps, karta poczt. firmowa PWKS we Lwowie (adresat: Z. Klukowski Szczebrzeszyn) **K**
102. Pomarański Stefan, Lwów, 9 II 1938, rps, 1 s., pap. firm. Nadawcy **K**
103. Pomarański Stefan, Lwów, 21 II 1938, rps, 2 s., pap. firm. nadawcy **K**
104. Pomarański Stefan, Lwów, [I kw. 1938], rps, 2 s., pap. firm. Nadawcy **K**
105. Prüfffer Władysław⁴⁷, Łapiguz, 24 XI 1937, rps, 2 s. **T**
106. Pulikowski Julian⁴⁸, Warszawa, 12 X 1937, mps, 1 s. **K**
107. Radek Andrzej, b.m., 22 X 1938, rps, 1 s. **T**
108. Seruga Józef⁴⁹, Sucha k. Żywca, 2 XI 1937, rps, 1 s., pap. firm.: „Zbiory Biblioteczno-Muzealne Hr. Tarnowskich” **M**

⁴⁴ Henryk Mościcki 1881-1952 historyk, prof. Uniw. Warszawskiego i UJ, czł. PAU.

⁴⁵ Janina Niemirska Pliszczyńska 1904-1982 filolog klasycysty, prof. KUL.

⁴⁶ Stefan Pomarański 1893-1944 historyk wojskowości.

⁴⁷ Naczelnik lasów Ordynacji Zamojskiej.

⁴⁸ Dr docent Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego.

⁴⁹ Józef Seruga 1886-1940 historyk książki, archiwista Biblioteki i Muzeum Tarnowskich w Suchej.

109. Seruga Józef, Sucha k. Żywca, 10 III 1938, rps, 3 s. pap. firm.: „Zbiory Biblioteczno-Muzealne Hr. Tarnowskich” **M**
110. Seruga Józef, Sucha k. Żywca, 2 IX 1938, rps, 2 s., pap. firm.: „Zbiory Biblioteczno-Muzealne Hr. Tarnowskich” **M**
111. Skulski Ryszard, Lwów, 20 IV 1938, rps, 1 s. **T**
112. Skulski Ryszard, Lwów, 8 I 1939, rps, 1 s., TZ 39/32 **S**
113. Skwarczyński Zdzisław⁵⁰, Warszawa, 4 II 1939, rps, 1 s., pap. firm.: „Uniwersytet J. Piłsudskiego, Seminarium Historii Literatury Polskiej”, TZ 39/103 **K**
114. Skwarczyński Zdzisław, Warszawa, 1 III 1939, rps, 2 s. **K**
115. Szczeciński Bolesław, Chełm Lub., 6 XII 1938, mps, 1 s. **R**
116. Szymański Antoni⁵¹, Lublin, 16 II 1939, mps, 1 s., pap. firm.: „Katolicki Uniwersytet Lubelski”, TZ 39/46 **S**
117. Tarnawski Aleksander⁵², Lwów, 28 II 1938, mps, 2 s. **T**
118. Tarnawski Aleksander, Lwów, 14 III 1938, rps, 1 s. **T**
119. Turkowski Tadeusz, Wilno, 11 I 1939, rps, 3 s., TZ 39/9 **T**
120. Turkowski Tadeusz, Wilno, 20 I 1939, rps, widokówka (adresat: Z. Sochańska Zamość) **S**
121. Tyszkowski Kazimierz⁵³, Lwów, 7 XI 1937, mps, 1 s., pap. firm. „Redakcja Kwartalnika Historycznego” **M**
122. Wartołowska Zofia⁵⁴, [b. m., przed 18 I 1938], rps, 2 s. **K**
123. Wartołowska Zofia, Białystok, 24 II 1939, rps, 4 s. **K**
124. Weintraub Wiktor⁵⁵, Paryż, 29 IV 1938, rps, 1 s. **T**
125. Wierzyński Kazimierz⁵⁶, Warszawa, 1 V 1939, rps, 1 s., TZ 39/94 **S**
126. Windakiewicz Stanisław⁵⁷, Kraków, 15 III 1938, rps, 1 s. **S**
127. Windakiewicz Stanisław Kraków, 26 XI 1939, rps, 1 s. **S**
128. Wojciechowski Stefan⁵⁸, Lublin, 23 X 1937, rps, s. 2 **K**
129. Zachwatowicz Jan⁵⁹, 21 I 1939, rps, 1 s., TZ 39/29 **S**
130. Zachwatowicz Jan, 13 III 1939, rps, 1 s., TZ 39/63 **S**
131. Zachwatowicz Jan, 25 IV 1939, rps, 1 s., TZ 39/87 **S**
132. Zachwatowicz Jan, 27 VII 1939, rps, 1 s., TZ 39/126 **T**
133. Zachwatowicz Jan, 6 VIII 1939, rps, 1 s., TZ 39/133 **S**
134. Zawadzki Antoni, Warszawa, 21 IV 1939, rps/mps, 2 s., TZ 39/86 **T**
135. Zembrzuski Ludwik⁶⁰, Warszawa, 8 XII 1937, rps, 1 s. **K**
136. Żeleński (Boy) Tadeusz⁶¹, Warszawa, 25 IV 1938, rps, 1 s., pap. firm. Nadawcy **T**

⁵⁰ Zdzisław Skwarczyński 1914-1987 historyk literatury, rektor UŁ.

⁵¹ Ks. Antoni Szymański (1881-1942) filozof, rektor KUL.

⁵² Aleksander Tarnawski archiwista, historyk lwowski.

⁵³ Kazimierz Tyszkowski bibliotekarz, historyk lwowski.

⁵⁴ Zofia Wartołowska 1909-1976 archeolog, prof. Uniw. Warszawskiego.

⁵⁵ Wiktor Weintraub 1908-1988 historyk literatury, prof. Harvard University.

⁵⁶ Kazimierz Wierzyński 1894-1969 poeta, skamandryta.

⁵⁷ Stanisław Windakiewicz 1863-1943 historyk literatury polskiej, profesor.

⁵⁸ Stefan Wojciechowski 1893 - ? historyk, bibliotekarz lubelski.

⁵⁹ Jan Zachwatowicz 1900-1983 architekt, historyk sztuki, prof. Politechniki Warszawskiej.

⁶⁰ Ludwik Zembrzuski 1871-1962, chirurg, historyk medycyny.

SPRAWY REDAKCYJNE

137. Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska” w Warszawie, 1 VII 1939
138. Muzeum Archeologiczne im. E. Majewskiego w Warszawie, 2 IV 1938
139. „Obrona Kultury” Redakcja w Warszawie, 14 XII 1938
140. Redakcja Kwartalnika Historycznego, Lwów, 14 X 1938
141. Stowarzyszenie Artystyczne „Zespół Reduty”, Warszawa, 22 VI 1939 - dwa
142. Towarzystwo Miłośników Książki, Kraków, 24 VI 1938
143. „Ziemia” Miesięcznik Krajoznawczy Ilustrowany, Warszawa, 4 VII 1939, 27 VII 1939

SPRAWY ORGANIZACYJNE I FINANSOWE

144. Biblioteka Narodowa w Warszawie, 13 XII 1938
145. Polska Agencja Reklamy Franciszek Krajna, Poznań, 14 IV 1939 i 31 VII 1939
146. Prezydium Rady Ministrów, 23 V 1938 i 4 VIII 1938
147. Starosta Powiatowy Zamojski, 3 III 1939
148. Zakłady Reprodukcyjne Jana Brodzisza, Lwów, 22 II 1939, 9 V 1939, 17 VIII 1939

KOLPORTAŻ, PRENUMERATA, WYMIANA

149. Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, 13 I 1939
150. Biblioteka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, 6 VI 1939
151. Biblioteka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, 7 VIII 1939
152. Kancelaria Cywilna Prezydenta Rzeczypospolitej, 1 II 1939
153. Konfrateria Artystów w Toruniu, 21 I 1939
154. Miejska Biblioteka Publiczna w Grodnie, 25 VI 1938
155. Muzeum Diecezjalne w Łodzi, 20 VI 1938
156. Muzeum Tatrzańskie im. T. Chałubińskiego w Zakopanem, 19 IX 1938,
157. Polska YMCA – Związek Młodzieży Chrześcijańskiej, Warszawa, 22 III 1938
158. Przegląd Historyczno-Wojskowy, Warszawa, 17 XII 1938
159. Rada Notarialna w Lublinie, 14 I 1939
160. Studium Turystyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 20 IV 1938
161. Szef Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, 10 III 1938
162. Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku, 29 IV 1938
163. Towarzystwo Rozwoju Ziem Wschodnich Zarząd Główny, Warszawa, 1 VI 1938
164. „Złoty Szlak” Kwartalnik Poświęcony Kulturze Ziemi Halickiej, Stanisławów, 22 II 1938 i 17 I 1939

INNE

165. Związek Miast Polskich, Warszawa do Zarządu Miejskiego w Szczepieszynie, 6 XII 1937

⁶¹ Tadeusz Boy-Żeleński 1874-1941 tłumacz literatury francuskiej, krytyk, profesor.

ANEKS

Protokół
przekazania Bibliotece Uniwersyteckiej K. U. L.
materiałów rękopiśmiennych.

W okresie od marca do września 1970 r. podczas wyjazdów służbowych do Krakowa otrzymałem dla Biblioteki Uniwersyteckiej KUL w darze od p. Zofii Sochańskiej zam. przy ul. L. Solskiego 26 m. 17 /byłego sekretarza Teki Zamojskiej/ następujące materiały rękopiśmienne:

1. Dziennik podawczy redakcji Teki Zamojskiej z lat 1938-39
2. Księga protokółów redakcji Teki Zamojskiej z lat 1938-39
3. Księga wójtowska dobr Akademii Zamojskiej z XVIII w.
4. Odpisy uwierzytelnione z akt Rady Miejskiej w Zamościu z XVIII wieku /1 wol. /
5. Akta fabryki fajansów w Tomaszowie z I poł. XIX w. /1 wol. /
6. Akta osobiste Anny z Zamojskich Sapieżyny z I poł. XIX w. /1 wol. /
7. Mapa projektowanej sieci dróg w pow. Zamojskim i klisza drukarska

Ponadto podczas ostatniego wyjazdu służbowego do Krakowa w dniu 23 stycznia 1971 r. otrzymałem:

1. Inwentarz mebli w pałacu Zamojskich w Klemensowie w 1800 r.
2. Akta kancelarii centralnej hr Zamojskich z I poł. XIX w. /1 wol. /

Oprócz tego uzyskałem zapewnienie ofiarowania Bibliotece dalszych części archiwum Teki Zamojskiej /korespondencja – listy autorów artykułów zamieszczanych i zamawianych przez red. Teki Zamojskiej oraz maszynopisy artykułów, niektóre z ilustracjami, przeznaczonych do Teki Zamojskiej/ oraz książek pożyczonych niegdyś od dr Z. Klukowskiego.

/-/ dr Bohdan Królikowski

Lublin, dnia 29 stycznia 1971 r.

Inwentarze,